

PROF. DR. ION PACHIA TATOMIRESCU
ARGUMENTE „INTERNE“ – «TE DEUM LAUDAMUS» –
INTERNAL ARGUMENTS

Coperta: Floriana Pachia și Liviu Curtuzan

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Prof. dr. ION PACHIA
TATOMIRESCU

Prof. dr. Ion Pachie-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

ARGUMENTE „INTERNE“
– «TE DEUM LAUDAMUS...» –
INTERNAL ARGUMENTS

EDITURA AETHICUS
TIMIȘOARA
2009

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

PACHIA-TATOMIRESCU, ION

Argumente „interne“ privind paternitatea nicetian-remesiană și autohtonismul pelasgo (>valaho)-dacic al imnului Creștinătății, «Te, Deum, laudamus...» ☒
“Internal” Arguments Concerning the Niceta-Remesian Paternity and the Pelasgo-/Wallachian-Dacian Autochthonism of the All-Christendom Hymn, «Te, Deum, Laudamus...» / Ion Pachia-Tatomirescu; trad. în lb. engl.: Gabriela Pachia; trad. din lb. lat.: Ion D. Pachia – Timișoara: Aethicus, 2009

Bibliogr.

ISBN 978-606-8125-00-8

I. Pachia, Gabriela (trad.)

II. Pachia, Ion D. (trad)

Niceta REMESIANU

Pe Tine, Dumnezeule, Te laudăm...

(imn din orizontul anului 370 d. H.)

Pe Tine, Dumnezeule, Te laudăm,
pe Tine, Doamne, Te mărturisim,
Pe Tine, Etern-Părinte, tot pământul Te cinstește,
Ție, toți îngerii, Ție cerurile și toate puterile,
Ție, heruvimii, serafimii, ne-ncetat glăsuind:
Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul,
Dumnezeul celestelor armii...!

Pline sunt cerurile și pământul de-nălțarea gloriei Tale,
Doar pe Tine Te laudă coruri de-apostoli,
Droaia de vrednici prooroci,
Armatele-albind ale martirilor...!

Doar pe Tine Te mărturisește Biserica pe-ntregul pământ,
Tată, infinit-maiestuos întreg cosmic,
Fiul, Unu-Născutu-n-Adevărată-Cinstire,
Duhul Sfânt, mereu apărător-mângâietorul...!
Tu, Hristoase,-mpărat slavei,

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Tu, veșnicit Tată, ești Fiu,
Tu, Întrupatul-în-Om întru mântuirea-i,
n-ai strigat frica-n pântecul Fecioarei,
Tu, Biruitorul-din-Sulița-Morții,
deschis-ai credincioșilor poarta-mpărăției cerurilor;

Tu, dumnezeiască mână-dreaptă-ntru-slava Tatălui,
Mare-Judecător veni-vei, după cum credem:
Așadar, Te rugăm să vii-n ajutor fidelilor Tăi,
răscumpărați cu neprețuitul Tău sânge –
Eternă glorie dăruiește-le cum sfinților Tăi...!

Poporul Tău, Doamne,-l mântuiește, binecuvântează
moștenirea Ta,

Diriguiește-l, înalță-l etern !
Zilnic, Te slăvim,
Lăudăm Numele-Ți în vecii-vecilor...!

Învrednicește-ne, Doamne, în ziua aceasta,
fără păcat să ne păzim,

Miluieste-ne, Doamne, miluieste-ne,
Fie, Doamne, al Tău har peste noi,
după cum nădăjduit-am în Tine –

În Tine, Doamne, sperat-am,
spre-a nu mă tulbura în veac...! *
(Traducere din latină în valahă: prof. dr. Ion D. PACHIA)

* Acest imn al întregii Creștinătăți a fost zămislit de sfântul valah, Niceta Remesianu, din Dacia orizontului anului 370 d. H., când a fost înălțat în scaunul episcopal de la Remesiana / Romoesiana (< **Roma-** + **-Moesia-** + suf. **-ana**), pe malul drept al Dunării, în Dacia Sud-Dunăreană (episcopia sa cuprindea atât Dacia Aureliană cât și provinciile Oltenia și Banat din Dacia Nord-Dunăreană). Versiunea de mai sus, datorată d-lui prof. dr. Ion D. Pachia, a fost publicată mai întâi în revista timișoreană *Caietele Dacoromâniei*, anul II, nr. 3 / 22 martie – 21 iunie 1997, p. 1 sq., la rubrica **Lira din Cogaion**.

Prof. dr. Ion Pachie-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Niceta REMESIANU

Te, Deum, laudamus...
(370 A. D.)

Te, Deum, laudamus, Te, Dominum, confitemur,
Te aeternum Patrem omnis terra veneratur,
Tibi omnes angeli, Tibi caeli et universae potestates,
Tibi cherubin et seraphin incessabili voce proclamant:
Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus sabaoth...!

Pleni sunt caeli et terra maiestatis gloriae Tuae;
Te gloriosus apostolorum chorus,
Te prophetarum laudabilis numerus,
Te martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum sancta confitemur ecclesia,
Patrem immensae maiestatis,
Venerandum Tuum verum unigenitum Filium,

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments
Sanctum quoque paraclitum Spiritum...!

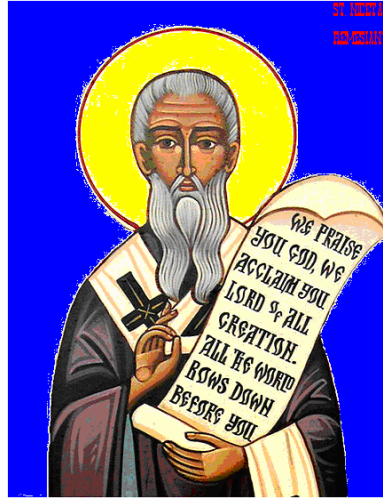
Tu rex gloriae Christe,
Tu Patris sempiternus es Filius,
Tu ad liberandum suscepturus hominem
non horruisti virginis uterum,
Tu devicto mortis aculeo aperuisti
credentibus regna caelorum;

Tu ad dexteram Dei sedes in gloria Patris,
Iudex crederis esse venturus;
Te ergo quaesumus Tuis famulis subveni
quos pretioso sanguine redemisti;
Aeterna cum sanctis Tuis gloria munerari...!

Salvum populum Tuum Domine
et benedic hereditati Tuae
Et rege eos et extolle illos usque in aeternum!
Per singulos dies benedicimus Te
Et laudamus nomen Tuum in saeculum et in saeculum!

Dignare Domine die isto sine peccato nos custodire,
Miserere nostri Domine, miserere nostri!
Fiat misericordia Tua, Domine, super nos quem
ad modum speravimus in Te,
In Te, Domine, speravi non confundar in aeternum...! *

* Cf. Ion Pachia Tatomirescu, *Argumente „interne“ privind paternitatea nicetian-remesiană și autohtonismul pelasgo-dacic / valahic al imnului întregii Creștinătăți, «Te, Deum, laudamus...»*. Pentru fidelitatea reproducerii textului latinesc, a se vedea, îndeosebi, Nestor Vornicescu: *Scieri patristice în Biserica Ortodoxă Română până în sec. XVII*, izvoare, traduceri, circulație, teză de doctorat, Craiova, 1983, p. 80 (extras din revista **Mitropolia Olteniei**, nr. 1 – 2, 3 – 4, și 5 – 6, XXXV, 1983).

Niceta REMESIANU

We Praise Thee, O God...

(In the horizon of the year 370 A. D.)

We praise Thee, O God, we acknowledge Thee
to be the Lord,
Everlasting Father, all the earth doth worship Thee,
To Thee all Angels cry aloud,
the Heavens and all the Powers therein,
To Thee Cherubim and Seraphim ceaselessly do cry:
Holy, Holy, Holy: Lord God of Sabaoth...!

Heaven and earth are full of the Majesty of Thy glory,
The lofty company of the Apostles praise Thee,
The goodly fellowship of the Prophets praise Thee,
The white-robed army of Martyrs praise Thee...!

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

The holy Church throughout all
the world doth acknowledge Thee,
The Father, Infinitely-Majestic Cosmic Whole,
Thy true and wholesome Son, worshipped by the Being,
Also the Holy Spirit, the Protector and the Comforter...!

Thou art the King of Glory, O Christ,
Thou art the everlasting Son of the Father,
When Thou tookest the human shape to redeem us,
Thou didst not cry in fear in the Virgin's womb,
When Thou were the victor in the stake of death,
Thou didst open the Gate of the Skies' Kingdom
to all believers...!

Thou sittest at the right hand of God
in the glory of the Father,
We believe that Thou shalt come to be our Judge:
We therefore pray Thee, help Thy faithful followers,
whom Thou hast redeemed with Thy precious blood –
Make them to be numbered with Thy Saints
in glory everlasting...!

O Lord, redeem Thy people and bless Thine heritage,
Lead them and lift them up into eternity !
Day by day, we magnify Thee,
And we worship Thy Name to the end of times...!

O Lord, bestow on us the worthiness
to keep us this day without sin,
Have mercy upon us, O Lord, have mercy upon us,
O Lord, let Thy grace lighten upon us,

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

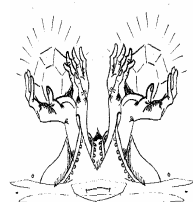
as our trust is in Thee –

O Lord, in Thee have I trusted,

let me never be disturbed for ever...!*

(English version by Gabriela PACHIA)

* This hymn of the whole Christianity was created by the Wallachian-Dacian saint, Niceta Remesianu / Niceta of Remesiana, in the horizon of the year 370 A. D., when he ascended to the episcopate at Remesiana / Romoesiana (< **Roma-** + **-Moesia-** + suf. **-ana**), in the South-Danubian Dacia (his bishopric included both Aurelian Dacia and the provinces of Oltenia and Banat from the North-Danubian Dacia). The above version, translated from the Latin into the Wallachian, due to prof. Ion D. Pachia, Doctor of Philology, was first published in the review *Caietele Dacoromâniei / Dacoromania's Notebook* in Timișoara, Year II, No. 3 / March, 22 – June, 21, 1997, p. 1 sq., in the section *The Lyre of Cogaion*.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

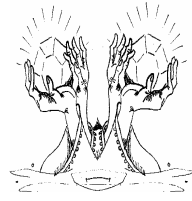

Prof. dr. Ion Pachie-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

PROF. DR. ION PACHIA- TATOMIRESCU

ARGUMENTE „INTERNE“
PRIVIND
PATERNITATEA NICETIAN-
REMESIAN~ {I
AUTOHTONISMUL PELASGO
(VALAHO)-DACIC
AL IMNULUI %NTREGII
CRE{TIN~T~[I,
«TE, DEUM, LAUDAMUS...»

Prof. dr. Ion Pachie-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Primul mare poet creștin pelasg (> valah), **Niceta Remesianu**, sau (după cum îl pomenesc alte documente ale vremii, făcându-se o mai clară trimitere la strategica sa eparhie dunăreană) **Niceta de Remesiana / Romoesiana**, rostuind atât poezia cât și filosofia creștină / patristică, în sacra limbă valahă a secolului al IV-lea, s-a născut pe la anul 340 (cf. CSb, 93 sqq.; VSP, 71), în Dacia, desigur, în înfloritoarea localitate **Romoesiana** (adică „Roma Moesiei“, azi, Bela Palanka), lângă **Naissia / Naissus** („dava industriei naiurilor“) / **Nish** (în antichitate, în vremea marelui rege al Daciei Mari, Burebista, importantă davă-oraș a Dacilor sud-dunăreni, apoi, după cucerirea ținuturilor de la Dunărea de Jos de către armatele Romei, importantă bază militară din care Imperiul Roman ataca Dacia Nord-Dunăreană – a lui Decebal –, dar și important centru comercial pe-atunci, ca Romoesiana; și azi, un oraș încărcat de istorie antică din Serbia, **Niș**), mai exact spus, în provincia imperial-romană Dacia Ripensis (ori Dacia Aureliană, numită pe alte segmente temporale și **Moesia Superior**), ceea ce este confirmat și de Paulinus

Nolanus (353 – 431), în **Carmen XVII, De reditu Nicetae sive Dacia** (Poema a XVII-a, **Despre întoarcerea lui Niceta sau despre Dacia**): «ibis et Scupos Patriae propinquos / Dardanus hospes»; «vei merge și la Scupi, în vecinătatea Patriei tale, / oaspete Dardaniei» (PNC, 81 / Fontes, II, 176).

Studiile sale teologice, de cea mai mare strălucire în veac («atque doctissimo Nicetae» – Paulinus din Nola), și le-a desăvârșit în Dacia Dunăreano-Pontică, poate la Tropaeum Traiani, ori la Tomis și la Constantina / Constantinopol, aflându-se sub pecetea vremii de „ofensivă“ a Creștinismului și de „defensivă“ a Zalmoxianismului.

Tânărul Niceta Remesianu, chiar dacă fu crescut de părinții săi în spiritul Zalmoxianismului, nu putea rămâne neînraurit de faptul că, în orașul vecin, Naissus, văzuse lumina zilei împăratul Constantin cel Mare (la 27 februarie 272) ce, în anul 313, cu două decenii și ceva înaintea nașterii poetului-episcop la Romoesiana / Remesiana, prin **Edictul de la Mediolanum** (> **Milano**), legiferase Creștinismul în întregul Imperiu Roman. În contextul religios-politic imperial-roman din orizontul anului 355 d. H. și al „avantajelor de clasă clericală“, firesc era ca tânărul Niceta Remesianu să opteze veridic pentru Creștinism / Ortodoxism în originalul chip al „Creștinismului Cosmic“ (ca să apelăm la o strălucită metaforă a lui Mircea Eliade, prin care desemna coordonatele originale ale aproape bimilenarului Zalmoxianism împrumutate / transferate Creștinismului Valah din

Dacia), la care aderaseră mulți conaționali romoesieni, naissieni ș. a.

În anul 370 – când îl menționează episcopul Germanus într-o scrisoare către episcopii daci din Sigynia (Dacia Dalmației / Illyricum) – era deja în scaunul episcopal, pe pământul nașterii, în „țara sa de râuri / munți“, la Remesiana (azi, Bela Palanka, în Serbia – cf. CPatr, 235 / VPS, 71), sau – după cum mai scriu cronicile acelor vremuri – **Romansiana, Romantiana, Romoesiana (Romoesiana < Roma- + -Moesia- + suf. -ana;** „Roma Moesiei“; „de neamul Romoesienilor, Romoșenilor“ – cf. IPnp, 99).

Țineau – „strategic“ – de eparhia lui Niceta Remesianu atât teritoriile din Dacia Sud-Dunăreană, dintre Serdica (azi, Sofia / Bulgaria) și Singidunum (azi, Belgrad / Iugoslavia), cât și ținuturi din Dacia Nord-Dunăreană («Ibis Arctoos procul usque Dacos...» / «vei merge departe până la Dacii de la miază-noapte»), din aria provinciilor („țărilor“) „de râuri“ / „munți“: Oltenia, Banat, Ardeal (nordul și nord-estul Daciei – erau încă sub „controlul“ preoților Zalmoxianismului în „războinicire multiseclară“ cu Dacia Creștinismului, „războinicire“ trecută de cei interesați, din nefericire, „sub tăcere“ – cf. CAm, 356; DIS, 520; VSP, 72). Pr. prof. dr. Ioan G. Coman, cercetând (în anul 1948) **aria misionară a Sfântului Niceta Remesianu**, conludea veridic: «Nu e de mirare dacă aria misionară a Sfântului Niceta de Remesiana s-a putut întinde, pe căile ostașilor și ale misionarilor anteriori, chiar pe malul stâng al Dună-

rii... Indicațiile lui Paulin de Nola, coroborate cu celelalte documente literare și arheologice... îndreptățesc însă, în bună măsură, ipoteza activității episcopului dac și în Nordul Dunării.» («*Arta misionară*» a *Sfântului Niceta de Remesiana*, în buletinul oficial al Patriarhiei Române din București, *Biserica Ortodoxă Română*, LXVI, 1948, 5 – 8, p. 356 / *apud* VSP, 72).

Acest spațiu mirific al Daciei Creștine, în care se exercita Niceta Remesianu ca „atlet al lui Iisus Hristos“, îndeosebi, bogatul ținut nord-dunărean, a fost evocat de Paulin de Nola în poemul dedicat prietenului său pelasgo (>valaho)-dac, *Despre întoarcerea lui Niceta sau despre Dacia*. Niceta Remesianu îi descriese eparhia în anul 397 / 398, cu ocazia călătoriei în Italica Peninsulă. Este vorba despre acea Dacie Nord-Dunăreană, «unde Boreas ... înțepenește fluviile cu ghețuri dese» (după Herodot, între fluvii, fiind și Marisia / Mureș – cf. HlSt, I, 328); este vorba despre o Dacie Decebalu-Traiană cu „munți inaccesibili“, cu un Ardeal (< Arudeal < Arudela < Arutela) ce are prunduri bogate în grăunțe de aur, «aurul ales înainte cu mâna din pământ», dar metamorfozat acum, în vremea episcopului valah, Niceta Remesianu, în «aur cules cu mintea din cer»: «...quod humi manuque / ante quaerebat, modo mente caelo / conligit aurum.» (PNC, 82 / Fontes, I, 178; cf. ACW-Nola, 40 sqq.).

Se constată la Paulin din Nola nu numai urmele lecturilor din Ovidiu, exilatul în Dacia Sud-Du-

năreană, pe malul pontic, la Tomis, nu numai învățăturile / informațiile de la dascălul său cu paterne obârșii dacic-maramureșene, între acei vestiți «Daci Magni», Ausoniu (D. Magnus Ausonius, aprox. 310 – 395, care a mai avut încă un ilustru elev, dacul ce a devenit împăratul Grațian / Gratianus – cf. BLit, 734), ci și o cunoaștere a realităților „parcă pe viu“, „parcă de la fața locului“, din marea eparhie nicetian-remesiană de pe ambele maluri ale Dunării de Jos, permițând ivirea ipotezei că nolanianul prieten-episcop și poet din vecinătatea sudică a Romei a dat curs invitației lui Niceta Remesianu de a vizita mirifcele ținuturi ale Daciei care țineau de eparhia sa.

Dacia – în viziunea poetului-episcop Paulin de Nola – **e un tărâm al „tragediei lui Decebal“, e un pământ al Zalmoxianismului ce**, în ciuda biruitorului împărat Traian în fața regelui-erou al Daciei Nord-Dunărene (după mobilizarea marilor forțe armate ale Imperiului Roman la Dunăre și Carpați), **nu a admis / îngăduit sclavia; «Grumazurile ce, mereu ne-nfrânte-n războaie, / au respins jugul sclaviei, / se pun acum cu bucurie» în slujba «adevăratului Stăpân», Iisus Hristos, „nou“ Sol / Messenger Celest, nimbând Creștinismul Cosmic** (cf. ACW -Nola, 41).

Și Dacia – după cum viersuiește tot Paulin de Nola –, «odinioară pământ al sângei, acum e (pământ) al vieții». Și «unde cândva era nărav de fiară, / acum înfloresc rânduielei îngerești; / omul drept trăiește retras în peștera – / unde-a stat odinioară păgâ-

nul» („păgân“, aici, cu sensul de „zalmoxian“) / «mos ubi quondam fuerat ferarum, / nunc ibi ritus viget angelorum, / et latet iustus quibus ipse latro / vixit in antris» (*ibid.*).

Niceta Remesianu este și pentru Dacia Nord-Dunăreană **tată**, cuvânt sacru atât la Daci / Thraci (la Geți ș. a.) – după cum se știe din *Pilda lui Dromihete* –, cât și la urmașii Valahi ai acestora: «Tu străbați codrii meréi, culmi nesfârșite, / și cauți drumul; înfrângi pădurea-n sterpie / a minții, prefăcând-o-n ogor roditor. // Toate ținuturile miazănoptit-dunărene-ți zic **tată**...» / «Te **patrem** dicit plaga tota Boreae...» (*ibid.*; cf. ACW-Nola, 40).

Niceta Remesianu a călătorit și în afara Daciei; două dintre călătoriile lui în Italica Peninsulă, din anii 397 / 398 și 402 (cf. CPatr, 236 / IPnp, 98), având ca „țintă“ cetatea eternă a Romei, desigur, au fost marcate și de „halta“ de la Nola, din Campania, spre „a se închina la moaștele Sfântului Felix“ (CPatr, 236), dar, mai ales, spre a-și reîntâlni prietenul, episcopul Paulin de Nola (Paulinus Nolanus).

O scrisoare către papa Inocențiu I (409 – 415) s-ar constitui în „ultimul document“ privitor la Niceta Remesianu (ceea ce determină tradiția istoriografică să considere anul 416 drept „anul înălțării sale la Cer“).

Opera lui Niceta Remesianu – cât s-a păstrat / transmis prin vremuri – îl proiectează pe episcopul valah alături de sfinții: Chiril al Ierusalimului, Ioan Gură de Aur, Ambrozie și Fericitul Augustin.

Filosofic-patristica operă a lui Niceta Remesianu, străbătută de soarele „Creștinismului Cosmic“, cuprinde și „sextalogia“ catehetică de profunde ecuri prin secolii (Cassiodor, Ghenadie de Marsilia ș. a.), *Competentibus ad baptismum instructionis libelli sex (Libelli instructionis) / Catehismul candidaților la botez în șase cărți* (cf. M, LII, 847 – 876; BN, 69; GN etc.):

1. «Despre felul în care trebuie să se comporte candidații doritori să ajungă la harul Botezului», din care s-au păstrat trei fragmente despre originea / rostul lucrării, despre «categoriile de oameni ce pot veni la Sfântul Botez»;

2. «Despre erorile păgânismului», din care au rămas două fragmente ce permit a se observa tâlcuirea unui sens al «actului duhovnicesc prin care cel ce vine la Botez se leapădă de diavol și de lucrurile lui», despre rostul / funcția Simbolului Credinței; se lămurește actul duhovnicesc al celui ce se îndreaptă spre Botez, se arată în ce se rostuieste *Simbolul de Credință* și în ce rezidă *Rugăciunea Domnească*;

3. «Despre Credință», lucrare păstrată aproape în întregul ei, structurată în două părți: *De ratione fidei / Despre rațiunea Credinței* și *De Spiritus Sancti potentia / Despre puterea Sfântului Duh*, expunând probleme trinitare, hristologice etc., unde este relevată «consubstanțialitatea Fiului cu Tatăl și Dumnezeirea Sfântului Duh» (cf. CPatr, 236 / CȘiC, 233 sqq.), «plecând de la ființa Sfântului Duh» și arătând «atributele sale, pe care le exercită împreună

cu celelalte două Persoane ale Sfintei Treimi», unde sunt dezbătute probleme «în legătură cu arienii și apolinariștii», «soluționate ortodox» (VSP, 73);

4. «Împotriva genethliologiei / horoscopului», care „nu s-a păstrat“;

5. «De Symbolo» / «Despre Simbolul Credinței», transmisă integral, reflectând cateheza cosmic-creștină dinspre cei cu *știința de a se face nemuritori*, «o ținută ortodoxă riguroasă», dunăreană, chiar dacă a fost pusă, când sub numele lui Niceta de Aquilea, când sub numele lui Origen, unde, aidoma întemeietorului Zalmoxianismului din orizontul anului 1600 î. H., consideră că «omul este format din două părți: din trup și din suflet; trupu-i într-adevăr muritor, însă sufletul este nemuritor; când se sfârșește omul din viață, sufletul nu moare, ci el merge înapoi, de unde și-a luat ființă» (apud IPnp, 104); ideile lui Niceta Remesianu vin din nemuritoarea dogmatică a Zalmoxianismului, «nu tind nicidecum spre o reformulare a viziunilor despre sensurile umanismului și despre destin», fiind așezate «cu deliberare în trupul recunoscutei tradiții» (IPnp, 104), tradiția Zalmoxianismului.

6. *Despre jertfirea Mielului Pascal / De Agni Paschalis victima* e o carte care s-a făcut „pierdută“, mai mult ca sigur din „cauza“ circumscrierii unui element prea „autohton“, zalmoxian, *jerta zidirii*. Este lucrarea unde, după cum lasă a se înțelege și Ghenadie de Marsilia, abordează problema sacrificării mielului la Paști, ofrandă cu valențele purității /

purificării. Se știe că în Creștinism, singura jertfă este constituită din pâine și vin, ce se metamorfozează – grație lucrării Sfântului Duh, în cadrul Liturghiei – «în trupul și sângele lui Hristos».

Aserțiunile elogioase ale lui Cassiodor la adresa acestei lucrări pun în evidență capacitatea de sinteză, de pătrundere spre esențe, mai exact spus, profunzimea impresionantă a gândirii episcopului din Dacia: «Cel ce dorește să atingă iute lamura învățăturilor despre Tatăl, despre Fiul și despre Sfântul Duh (...), să studieze cartea *Despre Credință* de Niceta Remesianu; și înrăzărindu-se în strălucirea învățaturii cerești (din această carte), va ajunge prompt la contemplarea dumnezeiască» (CDi, XVI).

Scrierea *De vigiliis servorum Dei / Despre privegherea robilor lui Dumnezeu* este o omilie pledând pentru introducerea, încă din acea vreme, în Biserica Valahă, a Sfintei Privegheri în slujbele de seară (cf. PDppr, 207 sq.), îndeosebi, de sâmbătă noaptea spre duminică, despre *Privegherea / Priveghiul* «celor trecuți către Domnul, în timpul nopții, înainte de înmormântare» («de aici denumirea lumânării: *privighetoare*, ce se aprinde la capul sau pe pieptul mortului; tot de aici denumirea – numai la Valahi – a păsării ce „priveghează noaptea“ cu cereștile, sublimatele ei cântări» – VSP, 74; la Valahi, ca și la Daci, unicii lor strămoși cu știința de a se face nemuritori, *privighetoarea* era, și mai este în anumite provincii ale Daciei / României și *pasăre psihopompă, pasăre a sufletului*).

Desigur, *dimensiunea creștin-cosmică a Privegherii / Priveghiului își are revelarea primă în Gura de Rai, provine din Zalmoxianism.*

Abordând „folosul privegherilor“, Niceta Remesianu «statuează valoarea și funcțiile meditației în echilibrul ființei, arătând că noaptea este întuneric pentru trup și el nu ne poate subjuga, deci să furăm din noapte pentru cugetare, să furăm, de asemenea, din duminici și o parte din sâmbete, dacă vrem să fim învingători („Du-te, leneșule, la furnică și imită căile ei“ ...)» (IPnp, 103).

Elevat spirit zalmoxian se evidențiază și în lucrarea *De Psalmodiae bono* («De utilitate hymnorum») / *Despre Bunul Psalmodie* (sau «*Despre foloasele cântării de psalmi*» – cf. TMDr, II, 708). Psalmodierea (viersuirea) era o practică sacră străveche la Pelasgi / Valahi în tratarea / tămăduirea Sufletului. Ca și viersuirile Zalmoxianismului străbătute de sublim, ca și încântecele / descântecele utilizate de medicii Zalmoxianismului în psihoterapie, firește, imnurile ortodox-bisericești aveau menirea de a înnobila / purifica sufletul.

În precuvântul omiliei *De Psalmodiae bono*, Niceta Remesianu subliniază: «Mi-aduc aminte că pe când vorbeam despre frumusețea și folosul *privegherii*, am făgăduit că, în cuvântarea următoare, voi trata despre lauda și taina imnelor, lucru pe care, cu ajutorul lui Dumnezeu, îl va realiza lucrarea de față» (*apud* VSP, 75).

După ce face o istorie a «cântărilor» în Biserică, de la psalmistul David până la Sfântul Ciprian (cărui-a-i citează lucrarea *Ad Donatum*), Niceta Remesianu conchide zalmoxian: «...Domnul a creat această băutură, cântarea cea dulce, bună să tămăduiască rănilile păcatelor... Dulceța cântării poate să scoată din sufletul omenesc ceea ce nu poate să scoată severitatea legii» (*ibid.*).

Poezia și muzica, adică *viersuirea*, atât la epoptii Zalmoxianismului cât și la Niceta Remesianu, care o practica la un nivel „atingând stelele“ (Paulin de Nola), se profilează în temeiul «general de reconstrucție morală a lumii» (cf. IPnp, 104).

Concepția lui Niceta Remesianu asupra imnologiei creștinești-bisericești, asupra „psalmodiei“, prin elementele dinspre estetica Zalmoxianismului, sporește mult corola „foloaselor cântării de psalmi“ față de cea pusă în evidență la Fericitul Augustin, la Sfântul Vasile cel Mare (deși acesta, fiind din Capadocia – „cap-à/la-Dacia – / Capadocchia / „Capul Dochiei / Daciei“, nu era chiar străin de Zalmoxianism, fosta religie milenară a provinciei sale natale „imperial-romane“), la Grigore de Nyssa ș. a.

O predică deosebit de valoroasă a lui Niceta Remesianu este și *De diversis appellationibus / Despre diferitele numiri ale lui Hristos*, unde se relevă după *Sfânta Scriptură* că Iisus Hristos este numit: *Adevăr, Cale, Cuvânt, Înger, Înțelepciune, Judecător, Lumină, Miel, Om, Pace, Piatră, Preot, Putere, Ușă* etc.

Opera poetică a lui Niceta Remesianu ca „artă / muzică a sferelor / stelelor“ a reverberat „Creștinismul Cosmic“, înrădăcinat prin Zalmoxianism în întreaga Dacie și a uimit lumea din afara fruntariilor ariei spirituale valahic-arhaice.

Și cu prilejul călătoriilor la Roma, după cum atestă Paulin de Nola, Niceta Remesianu uimește nu numai prin erudiție, ci și prin *practicarea unei viersuiri cosmice*, genialul poet-episcop pelasg (> valah) din Dacia Dunării de Jos, asemenea lui Orfeu, slujindu-se de muzică deopotrivă ca pedagog, teoretician și filosof al ei: «...în Italia, unde face mare vâlvă prin erudiția lui, Paulin îl prezintă ca autor de imnuri și, totodată, ca părinte care se servește de muzică într-un chip deosebit; el nu intră în lăcașurile italiene de cult decât însoțit de coruri de călugări și călugărițe, împreună cu care cântă, intrând, frumoase cântări și imne; despre aceste coruri spune Paulin că „ating stelele cu cântecele lor“; în corabia ce-l aduce spre Patrie, împreună cu marinarii, obișnuiți până acuma să cânte numai *celeuma*, Niceta intonează imnuri care farmecă fiarele mării, făcându-le să se apropie vrăjite de corabie și să asculte; (...) Niceta îmbină poezia și muzica, este cântăreț, aed, însă și profet, angajat în lupta pentru îmblânzirea naturii și pentru fericirea umană» (*ibid.*).

Din bogata operă poetică a lui Niceta Remesianu nu s-a păstrat / transmis decât *Te, Deum, laudamus... / Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm...*, devenit imn al întregii Creștinătăți, scris pe la anul 370,

când a fost desemnat episcop pe pământul nașterii, la Romoesiana (> Remesiana), în Dacia Sud-Dunăreană. Prin *Te, Deum, laudamus...* / *Pe Tine, Dumnezeu, Te lăudăm...*, genialul poet s-a impus definitiv în marea poezie creștină universală, inaugurând, totodată, filonul de aur al imnologiei valahe.

Potrivit indicațiilor liturgice, *Te, Deum, laudamus...* / *Pe Tine, Dumnezeu, Te lăudăm...* se cântă la Anul Nou, după Doxologia Mare, ori în locul acesteia, în deschiderea reuniunilor Sfântului Sinod, înaintea începerii lucrărilor Adunării Naționale Bisericești, ori ale Adunării Eparhiale, la onomastica prea-fericitului Patriarh, a mitropoliților, și în prima zi a anului școlar de la institutele de învățământ teologic; se viersuiește drept «mulțumire pentru toată facerea de bine primită de la Dumnezeu» (VSP, 79).

Lucrările creștin-doctrinare și artistice ale episcopului-poet din Dacia, Niceta Remesianu (aprox. 340 – 416), câtă vreme fost-a în viață, s-au bucurat de aprecierile, chiar de elogiile contemporanilor, după cum s-a relevat, incontestabil, mai sus. E de presupus că nu mult timp scursu-s-a de la „înălțarea-i la Cer“, ori, mai mult ca sigur, de pe la „Schisma Mică“ (aprilie – august 519; cf. VSP, 65), desigur, a început „campania“ anti-nicetiană / anti-remesiană, în corelare cu „străvechea, multiseculara campanie anti-Dacia“, a cohortelor de „schismatici“ susținute – în primul rând – de Roma, de Constantina / Constantinopol (azi, Istanbul) etc. În cadrul acestor „campanii“

nii“ de „uitare“ (de „ștergere“ / anihilare) a numelui autorului Niceta Remesianu, ca și cele de radiere a numelui de Dacia din istorii, „campanii“ care, din nefericire, continuă și astăzi, capodopera sa poetică, ***Te, Deum, laudamus... / Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm...***, cu care se inaugurează filonul de aur al imnologiei universal-creștine și, în special, al imnologiei pelasge / valahe, și care eclipsează creațiile „de gen“ din epocă, potrivit „strategiilor anti-Dacia de la Roma“, a fost atribuită – fără vreun temei nici măcar „urechistic“ – unor poeți de „circuit mediteranean-creștin-imperial“.

Este de-a dreptul revoltător că, până astăzi, „cei mai mulți cercetători“ din cele aproape 17 veacuri ce s-au scurs de la zămislirea imnului întregii Creștinătăți, ***Te, Deum, laudamus... / Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm...***, de Niceta Remesianu, nu au apelat în vreun chip la incontestabilele, la indiscutabilele **argumente interne** privitoare la paternitatea nicetian-remesiană și la autohtonismul pelasgo-dacic / valahic, atât de evidente, amplasate de autorul-episcop de la Dunărea de Jos chiar în „cheia de boltă“, chiar în „punctul culminant-immic“. Nu s-a ținut seamă de faptul că, în orizontul anului 370, episcopul-poet, Niceta Remesianu, prin acest imn se adresa Dacilor de pe ambele maluri ale Dunării de Jos, Daci ce, încă din orizontul anului 1600 î. H., credeau în monoteismul Zalmoxianismului, preluat peste optzeci la sută de Creștinism.

Două sunt versurile indiscutabile / incontestabile din imnul *Te, Deum, laudamus...* / *Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm...*, străbătute de sublimul jertfei zidirii, de *spirit cogaionic / zalmoxian*, pentru că poetul-episcop Niceta Remesianu le destinase Pelasgo(>Valaho)-Dacilor din satele sud-dunărene de deal / munte, din Timoc, din zona Naissus (Niș) – Singidunum (azi, Belgrad), ori din cele nord-dunărene, din Mehedinți / Oltenia, din Caraș-Severin / Banat, Valaho-Daci cu nezdruncinată credință aproape bimilenară în monoteismul Zalmoxianismului, unde încă nu pătrunsese „Creștinismul de Câmpie“ adus / propovăduit la Dunărea de Jos de Sfântul Apostol Andrei (mai mult ca sigur, Sfântul Niceta Remesianu avea drept model pe Sfântului Apostol Andrei, din secolul I d. H., ce convertise sute de mii de Pelasgi / Valahi-zalmoxieni la Creștinism, firește, din localitățile ce țineau de Dacia, de pe țărmul vestic și nord-vestic al Mării Negre, ori din Valea Dunării, de la Museua / Buzău până la Morisenadunum / Cenad, apoi, de aici, la Singidunum / Belgrad și pe Valea Moravei, de unde a trecut la Tesalonic și Patras, – în acest oraș grecesc fiind arestat și pironit / răstignit – de Greci, cu aprobarea imperială a Romei, desigur – pe crucea „în formă de X“, ce-i poartă numele și în zilele noastre, „Crucea Sfântului Apostol Andrei“):

Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti Virginis uterum, / Tu devicto mortis aculeo aperuisti credentibus regna caelorum...

adică: ***Tu, Întrupatul-în-Om întru mântuirea-i, n-ai strigat frica-n pântecul Fecioarei, / Tu, Biruitorul-din-Sulița-Morții, deschis-ai credincioșilor poarta-mpărăției cerurilor...***

În aceste două stihuri, marcând „apoteoza imnică“ (pe care „campioni schismatici-cunoscători“ și, mai frecvent, editori roesleriano-staliniști „recenti“ se prefac a le omite „ca din greșeală“ („de memorie / tipar“), căci nu „cadrează dogmatic“ atunci când se mai atribuie acest imn vreunui Ambrosius – cf. CCLl, 163 sqq.), **sunt două trimiteri sacre, conectate puternic în fundamentele mono-teiste ale Zalmoxianismului Pelasgo-/Valaho-Dacilor ce au ivit și nutrit / purtat prin milenii până azi pecețile stilistice de profund autohtonism ale acestui mare popor al Eurasiei** („al doilea după al Indienilor“, în certificarea părintelui istoriilor, Herodot).

1) ***Tu, Întrupatul-în-Om întru mântuirea-i, n-ai strigat frica-n pântecul Fecioarei (Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti Virginis uterum)*** este versul ce își conectează / centrează strălucirea („forța fulgerării“ Dacului-receptor întru sublim, întru catharsis) în **mitul nemuririi dacice obținute în calitatea de războinic al fotonilor** (ca să evităm „clișeizarea“ Luminii), **în calitatea de Făt-Frumos**, căruia, încă de la naștere (de la mistericul / inițiaticul „plâns“ în pântecul mamei-fecioară-împărăteasă) i se promite de către tatăl-împărat – spre a se naște, spre a vedea lumina zilei în această

lume –, desigur, **Raiul Zalmoxianismului**, desemnat prin sintagma **Țara/Împărăția-Tineretii-fără-Bătrânețe-și-Vieții-fără-Moarte**. Pentru Pelasgo-/Valaho-Dacii cărora li se adresa în orizontului anului 370, episcopul-poet, Niceta Remesianu, stihul **Tu, Întrupatul-în-Om întru mântuirea-i, n-ai strigat frica-n pântecul Fecioarei (Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti Virginis uterum)** nu era „hermetic“ / „încifrat“, ca în zilele noastre. „**Strigătul**“ / „**plânsul**“ („**bocetul**“) **fricii de a te naște într-o lume plină de răutăți ca a noastră** este un motiv străvechi, pelasgo-/valaho-cogaionic, devenit dincoace de orizontul anului 1600 î. H., zalmoxian, frecvent întâlnit în basmele Pelasgo-/Valaho-Dacilor.

Herodot (484 – 425 î. H.), în *Istorii* (V, 4), menționează cu privire la „plânsul“ / „bocetul“ de la nașterea Dacului / Thracului: «Dintre aceste semnificații thrace, obiceiurile pe care le au Geții, care se cred nemuritori, le-am arătat. Traușii, în toate privințele, au aceleași datini ca și ceilalți Thraci, numai că **la nașteri și la înmormântări iată ce fac: rudele se așază în jurul nou-născutului și încep să bocească de câte rele are să îndure, o dată ce s-a născut, înșirând toate pătimirile omului** (s. n.); pe mort însă îl îngroapă jucând și veselindu-se, sub cuvânt că de-acum se află în deplină fericire, scăpat de atâtea neazuri.» (HlSt, II, 30). Informația o regăsim – peste aproape o jumătate de mileniu – și la Pomponius Mela (aprox. 5 – 70 d. H.): «Thracia este locuită de un singur neam de oameni, Thracii [...]; unii cred că

sufletele celor care mor se vor întoarce pe pământ, iar alții socotesc că, deși nu se vor mai întoarce, ele totuși nu se sting, ci merg în locuri mai fericite; alții cred că sufletele mor negreșit, însă că e mai bine așa decât să trăiască. **De aceea, la unii sunt deplânse nașterile și jeliți nou-născuții; dar, dimpotrivă, înmormântările sunt prilej de sărbătoare și le cinstesc ca pe niște lucruri sfinte, prin cânt și joc.»** (s. n.; Fontes, I, 389; cf. VMR, 170 sq.).

Grație impresionantei, neasemuitei **mitologii valahe**, având în temelie aproape două milenii de **oralitate cultă a școlilor Zalmoxianismului**, informațiile transmise de Herodot, Pomponius Mela ș. a., se nuanțează: *Nenăscutul din Dacia nu înceta să plângă, ori să strige în pântecul tinerei mame-împărătese până nu i se promitea de către tatăl-împărat Țara / Împărăția-Tinereții-fără-Bătrânețe-și-Vieții-fără-Moarte* (odată născut, ca sortit nemuririi cogaionice, sau, mai exact spus, *Împărăției-Tinereții-fără-Bătrânețe-și-Vieții-fără-Moarte*, el devenea nemuritorul Făt-Frumos, nemuritorul rege-zeu-medic de Sarmizegetusa, nemuritorul Războinic / Cavaler al Zalmoxianismului): «Taci, dragul tatei, zicea împăratul, că ți-oi da împărăția cutare sau cutare; taci, fiule, că ți-oi da de soție pe cutare sau cutare fată de împărat, și alte multe de-alde astea; în sfârșit, dacă văzu și văzu că nu tace, îi mai zise: taci, fătul meu, că îți voi da *Tinerețe-fără-Bătrânețe-și-Viață-fără-Moarte*» (Tfb, 53). Subliniem că în mitologia / mitosofia, în folclorul Pelasgiei (Thraco-Daciei) / Valahiei, e-

xistă și o serie de basme cu nemuritorul protagonist Făt-Frumos – proiecție telurică, întruchipare „terestră“ a Soarelui, „fiul lui Samoș / Dumnezeu“ –, serie ce nu se întâlnește la alte popoare, serie de basme purtând unicitatea peceteii stilistice a Zalmoxianismului, a **mitului Perechii Ideale, Soarele și Luna**, având răspândire numai în arealul numit Dacia, al exercitării acestei prime religii monoteiste din istoria spiritualității universale, serie de basme ținând de **sfera oralității culte a Zalmoxianismului**.

Așadar, spre deosebire de Solul (Mesagerul Celest) la Dumnezeu (prima cale a obținerii Nemuririi), ori spre deosebire de Cavalerul / Războinicul Zalmoxianismului, luptând cu dușmanii Daciei până la ultima picătură de sânge, necunoscând statutul sclaviei, Sol / Cavaler (Făt-Frumos) ce și-a „plâns“ / „strigat“ frica de-a se naște încă din pântecul tinerei sale mame-împărăteasă, Iisus Hristos nu și-a strigat vreă frică de vreun soi în pântecul Mamei-Fecioare.

II) *Biruatorul din „sulița morții“, deschizător de poartă cerească pentru semenii săi din Dacia (Tu devicto mortis aculeo aperuisti credentibus regna caelorum...) nu este altcineva decât Iisus Hristos, pironitul pe cruce, menit a substitui Solul / Mesagerul Celest aruncat în trei sulițe și trimis ritualic-inițiativ la Dumnezeul Cogaionului / Sarmizegetusei (adică la „Soarele-Moș“ / „Tatăl-Cer“, Samoș / „Zamoș“, confundat cu Sa-lu-moș, nume deformat de carianul Herodot în Zalmoxis, de fapt, „omul-lui-Dumnezeu-pe Pământ“, regele-zeu-medic,*

în rang de „Papă“, dar nu de la Roma, ci din Cogaion / Sarmizegetusa); scenariul misteric / inițiativ din Zalmoxianism, al trimiterii Mesagerului Celest, din Cogaion / Sarmizegetusa, la Dumnezeu, „tot în al cincilea an“, este arhicunoscut și în mare măsură descris și de Herodot, în *Istorie* (IV, 94 – 96): «Iată în ce chip se socot ei nemuritori...» (este vorba despre Geții de la Dunărea de Jos și de la țărmul vestic și nord-vestic al Mării Negre); «credința lor este că ei nu mor...»; «trimiterea Solului se face astfel: câțiva dintre ei, așezându-se la rând, țin cu vârful în sus trei sulite, iar alții, apucându-l de mâini și de picioare [...], îl leagă de câteva ori și apoi, făcându-i vânt, îl aruncă în sus peste vârful sulitelor; dacă, în cădere, omul moare străpuns, rămân încredințați că (Dumne)zeu le este binevoitor...» (HIst, I, 345); adică Dumnezeu își arată bunăvoința și primește Mesagerul Celest (Ambasadorul Daciei) pentru patru ani, la Curtea Împărăției Sale din Cerul al Nouălea (de-aici și vorba valahă: *a se simți ca într-al nouălea cer / Pleni sunt caeli...*).

Pentru innologie, pentru istoria literaturii valahe și universale, *Te, Deum, laudamus... / Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm...*, de Niceta Remesianu, rămâne o neasemuită capodoperă din orizontul anului 370 d. H., un curcubeu mirific pe cerul spiritualității Daciei, pe cerul încă nedivizat al Creștinismului.

☒ Bibliografia de sub sigle:

- ▣ **ACW-Nola** = **Ancient Christian Writers – The Poems of St. Paulinus of Nola**, the English version by Johannes Quasten, Walter J. Burghardt and Thomas Comerford, Lawler, New York, Paulist Press, 1975.
- ▣ **BLit** = Jean Bayet, *Literatura latină*, București, Editura Univers, 1972.
- ▣ **BN** = A. E. Burn, *Niceta of Remesiana, His Life and Works*, Cambridge, 1905.
- ▣ **CAm** = I. G. Coman, «*Aria misionară*» a *Sfântului Niceta de Remesiana*, în *Biserica Ortodoxă Română* (buletin oficial al Patriarhiei Române), București, LXVI, nr. 5 – 8 / 1948.
- ▣ **CCLI** = Maria Capoianu, Gabriela Creția, *Limba latină*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1993.
- ▣ **CDCD** = Sfântul Ioan Cassian, *A douăzeci și patra convorbire duhovnicească* (traducere / adaptare din limba latină de prof. univ. dr. Decebal Bucureșcu; postfață: *Zalmoxianism și Creștinism în Dacoromânia, Patria sfântului Ioan Cassian* de Ion Pachia Tatomirescu), Timișoara, Editura Aethicus, 1999.
- ▣ **CDi** = Cassiodor, *De institutione divinarum litterarum*, XVI, *apud* M, LXX, 1132 C.
- ▣ **CDr-1** = *Caietele Dacoromâniei*, anul I, nr. 1 (22 iunie – 22 decembrie) 1995, pp. 2 – 11.

- ▣ **CPatr** = Ioan G. Coman, *Patrologie*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 1956.
- ▣ **CSb** = Ioan G. Coman, *Scriitori bisericești din epoca străromână*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1979.
- ▣ **CȘiC** = Ioan G. Coman, «*Și Cuvântul trup s-a făcut*» – *hristologie și mariologie patristică*, Timișoara, Editura Mitropoliei Banatului, 1993.
- ▣ **DIS** = Gh. I. Drăgulin, *Influențe ale Sinodului al II-lea ecumenic (381) și ale principalelor lui personalități asupra începuturilor teologiei românești*, în *Mitropolia Ardealului* (revista oficială a Arhiepiscopiei Sibiului și a Arhiepiscopiei Clujului, și a Episcopiiilor Alba Iulia și Oradea, Sibiu), anul XXVI, nr. 7 – 9 / 1981.
- ▣ **Fontes, II** = *Fontes Historiae Dacoromanae*, II (ab anno CCC usque ad annum M) / *Izvoarele istoriei României*, II (de la anul 300 până la anul 1000 – publicate de: Haralambie Mihăescu, Gheorghe Ștefan, Radu Hâncu, Vladimir Iliescu, Virgil C. Popescu), București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1970.
- ▣ **GCiv** = Marija Gimbutas, *Civilizație și cultură* (traducere de Sorin Paliga; prefață și note de Radu Florescu), București, Editura Meridiane, 1989.
- ▣ **GN** = Klaus Gamber, *Niceta von Remesiana, Instructio ad competentes*, Regensburg, 1964.

- ▣ **Hist, I, II** = Herodot, *Istoriei*, vol. I, București, Editura Științifică, 1961; vol. II, Buc., Ed. Șt., 1964.
- ▣ **IPnp** = Ion Itu, *Primii noștri poeți*, Brașov, Editura Orientul Latin, 1994.
- ▣ **M, LII** = J. P. Migne, *Patrologiae Cursus Completus..., Series Latina*, Paris, 1844 – 1855; (v. *Competentibus ad baptismum instr...*, vol. LII, pp. 847 – 876; LXVIII, LXX etc.).
- ▣ **PDppr** = N. M. Popescu, *De la priveghere la privighetoare*, în *Biserica Ortodoxă Română*, LXI, nr. 4 – 6 / 1943.
- ▣ **PNC** = Paulinus Nolanus, *Carmen XVII*, în *Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum*, vol. XXX, partea a II-a, Viena, Ed. G. de Hartel, 1894, p. 81 sq.; sau în *Fontes*, II, pp. 176 – 181.
- ▣ **Tfb** = *Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte – basme populare românești*, ediție îngrijită de Ioan Șerb, cu o *Prefață* de Virgiliu Ene, București, Editura pentru Literatură (colecția *Biblioteca pentru Toți*), 1961.
- ▣ **TMDr, II** = Dr. Vasile Tomescu, *Musica dacoromana*, tome deuxième, București, Editura Muzicală, 1982.
- ▣ **TNR** = Ion Pachia Tatomirescu, *Niceta Remesianu (Niceta de Remesiana)*, «Te Deum laudamus...», în «Renașterea bănățeană» («Paralela 45»), nr. 1067, 30 august 1993, p. 8.
- ▣ **VCT** = Veniamin Costache, *Te Deum...*, Ed. Mănăstirea Neamț, 1807 (reed. 1816, 1828, 1862, 1940 etc.).

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

▣ **VMR** = Romulus Vulcănescu, *Mitologie română*, București, Editura Academiei Române, 1985.

▣ **VSP** = Nestor Vornicescu: *Scrieri patristice în Biserica Ortodoxă Română până în sec. XVII*, izvoare, traduceri, circulație, teză de doctorat, (extras din revista **Mitropolia Olteniei**, nr. 1 – 2, 3 – 4, și 5 – 6, XXXV / 1983), Craiova, 1983, pagini B-5: 448.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

PROF. DR. ION PACHIA- TATOMIRESCU

“INTERNAL“ ARGUMENTS
CONCERNING
THE NICETA-REMESIAN
PATERNITY AND
THE PELASGO / WALLACHIAN-
DACIAN AUTOCHTHONISM OF
THE ALL-CHRISTENDOM HYMN,
«TE, DEUM, LAUDAMUS...»

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

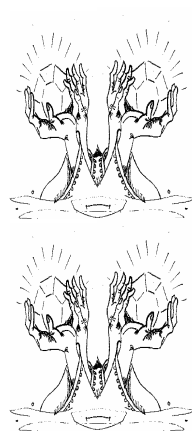
The English version by Gabriela PACHIA

C U P R I N S

Niceta REMESIANU, Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm... (imn din orizontul anului 370 d. H.)	/ 5
Niceta REMESIANU, Te, Deum, laudamus... (370 A. D.)	/ 7
Niceta REMESIANU, We Praise Thee, O God... (In the horizon of the year 370 A. D.)	/ 9
PROF. DR. ION PACHIA-TATOMIRESCU, ARGUMENTE „INTERNE“ PRIVIND PATERNITATEA NICETIAN-REMESIAN- {I AUTOHTONISMUL PELASGO (VALAHO)-DACIC AL IMNULUI %NTREGII CRE{TIN~T~[I, «TE, DEUM, LAUDAMUS...»	/ 13
☒ Bibliografia de sub sigle	/ 34
PROF. DR. ION PACHIA-TATOMIRESCU, “INTERNAL“	

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments
ARGUMENTS CONCERNING THE NICETA-
REMESIAN PATERNITY
AND THE PELASGO / WALLACHIAN-DACIAN
AUTOCHTHONISM
OF THE ALL-CHRISTENDOM HYMN, «TE, DEUM,
LAUDAMUS...» / 39
☒ **Bibliography under sigles** / 63

ISBN 978-606-8125-00-8

EDITURA AETHICUS

Consilier editorial: I. D. Breianu.

Prof. dr. Ion Pachie-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Lector: Sarmis Pordu.

Culegere / paginare: S. C. SALMOS-TAT S.R.L.

Bun de tipar: 5 august 2009.

Apărut: 2009.

Tiparul executat
la Tipografia WALDPRESS,
str. Brândușei, 17,
Timișoara,
Dacia.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu, «Aethicus Donares
(Ister)...»

'iiiiijiiii+

)74(

Filosoful, poetul, exploratorul valaho-dac,
Aethicus Donares (Ister), aprox. 421 – 500,
autorul *Cosmografieii*, primul european ce
descoperă America, primul european ce face ocolul
lumii cu 1057 de ani înaintea lui Magellan –
portret în tuș de Patricia Pura.

Alexandru Macedon la Muntele Chelion...

(poem din orizontul anului 466 d. H.)

de Aethicus DONARES (ISTER)

Vai de pământul roditor
și purtător de miere,
dacă se năpustesc în el
numai șerpi și fiare...!
Vai de locuitorii lumii,
dacă fiarele-ar începe să-nvingă...!

Și geme,
și înalță altare,
pe Muntele Chelion,
și, întreg dienocul,
împloră Dumnezeu de-toate-protector,
spre-a fi ferit de răzbunarea
sufletelor de dușmani sacrificați –
și psalmul său către Dumnezeu
strălucește în mare artă.

Mai marea mișcare a pământului
în această zonă alpină
este dinainte în puterea Dumnezeului
cum niciodată până-acum
nu se vede ori aude;
și se-adună munții în fața munților,
și s-aud cuvintele preotului-judecător:

*Ridică-te cu forța mărturiei
în fața munților și colinelor,
să știe vocea ta și crestele stâncilor,
și temeliile puternice
ale pământului –
toate s-audă judecata Domnului...!*

Într-adevăr, aici,
munți dănțuitori
și coline țipătoare
s-apropie într-un mare elan
cam până la o sută optzeci și cinci de metri.

Și marele conducător,
ordonând un referendum,
strânge la un loc toată armata regatului său,
dintr-ale lumii hotare, până dincolo de mare,
și-o așează-n mijlocul acestor labile țărâmurii,
între coline,-n trena vălurindă a munților,
și convine asupra unui principiu de pace
care să fie nelipsit din toate tratatele de alianță:
mistrețul de jertfă pentru zeii locurilor.

Alexandru cel Mare, considerând
că-i ușoară această întreprindere,
adună la un loc mai multă aramă
prefăcută în diverse-obiecte
și topește coloane de o uimitoare mărime,
și porți,
și case,
și druguri,
și-i amenință pe ei și pe întregul lor neam,
și-i închide în mijlocul acvilonului,
într-un an și patru luni,
și ridică porți,
și case,
și druguri de-o impresionantă mărime,
și le-aduce,
și le-acoperă cu smoală necunoscută
nici în lumea pământurilor și mărilor,
nici în această insulă,
unde scris-am cele de mai sus.*

* Traducere din latină în valahă, de prof. dr. Ion Pachia Tatomirescu.

Aethicus DONARES (ISTER)

Alexander Magnus in Monte Chelion...

(466 A. D.)

Vae terra fructifera
ac melliflua,
si ingruerint in ea
tot serpentes et bestiae...!
Vae habitatores orbis,
cum istae coeperint triumphare...!

Ingemuitque
aedificavitque aras
in monte Chelion
immolatisque hostiis
deo deprecatusque est
tota die ac nocte dei
consilium et misericordiam
quaerens invenitque artem magnam.

Praecurrente potentiam dei
adfuit terrae motus magnus
in montana illa,
qualis antea
numquam fuerat
visus neque auditus,
et convenerunt montes adversus montes
vat(icini)um prophetae auditum:
*Surge, contende iudicium
adversus montes
et audiant colles vocem tuam,
audiant montes
iudicium Domini
et fortia fundamenta terrae.*

Hinc enim
montes commovebuntur
et colles clamabunt,
quia magno impetu proximaverunt
se montes iste usque stadium unum.

Faciens itaque consilium salubre
princeps magnus et congregans
cunctum exercitum regni sui a finibus
orbis terrarum medium eorum stabilivit
iuxta utroque mare, reliquo vero exercitu
in ipsa latibula montium inter colles
collocavit et fecit
cum eis placitum quasi
ad pacem foedera sociare ferentesque
porcum in diis eorum.

Quod pro nihilo ducens Alexander Magnus
quasi subdolum congregavit
aes plurimum
et fudit columnas
mirae magnitudinis
et portas
et limina
et seras
et minans minavit eos
et omnem subolem eorum
et inclusit eos ad ubera aquilonis
in anno uno
et mensibus quattuor erexitque portas
et limina
et serracula mirae magnitudinis
et induxit ac linivit eas
assincitum bitumen
incognitum in orbe terrarum
nisi in insulam,
unde superius scripsimus. *

* Textul latinesc de mai sus se află editat după toate rigorile filologice în *Die Kosmographie des Aethicus*, ediția Otto Prinz, München, Monumenta Germaniae Historica, 1993, pp. 138 – 140. Poemul *Alexander Magnus in monte Chelion...*, datându-se în orizontul anului 466 d. H., s-a transmis până în zilele noastre „nealterat“, după cum se observă mai sus, prin lucrarea fundamentală, *Cosmografia*, de Aethicus Donares (Ister), tălmăcită din pelasgo-dacă /

editie on-line www.cartesiarte.ro

Aceasta carte poate fi comandata la adresa :www.corectbooks.com